

Voortgangsrapportage hoofddossier

Project	Omgevingswet		
Tijdvak rapportage	1-5-2021 tot 1-11-2021	Project status	
Opdrachtgever	College van B&W	Opdrachtnemer	Piet Wanrooij
Portefeuillehouder	L. Sneevliet	Projectleider / Projectcoördinator	Erwin Boogmans

	= alles onder controle; project verloopt naar wens
	= er zijn mogelijke knelpunten; alertheid is geboden
	= er zijn knelpunten; bijsturing is noodzakelijk

Bestuurlijk relevante informatie

Terugblik

De Omgevingswet zal naar verwachting van kracht worden op 1 januari 2022. De Omgevingswet heeft grote gevolgen voor de gemeente. Het bestaande wettelijke stelsel en alle daaruit voortkomende taken en werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving wordt vervangen door een volledig nieuw stelsel. Er ontstaat een nieuw speelveld met voor de gemeente veel beleidsvrijheid. Nieuwe instrumenten en procedures doen hun intrede. De rolverdeling tussen college en raad en tussen gemeentebestuur en burger verandert. Bestuurlijke vernieuwing, burgerparticipatie en dienstverlening spelen een belangrijke rol bij de Omgevingswet. Er wordt volop ingezet op digitalisering.

Een goede voorbereiding van de organisatie en het gemeentebestuur is essentieel te kunnen werken volgens de Omgevingswet. Elburg is begin 2016 gestart met de voorbereidingen. Na bewustwording, kennis opdoen over de Ow en vaststelling van de Omgevingsvisie Elburg, is in 2019 het Implementatieprogramma Omgevingswet Elburg, samen met een aanvullend krediet, door de raad vastgesteld. Het programma geeft onder andere de Elburgse ambities, strategie en planning bij de invoering van de Omgevingswet. De ambities richten zich onder meer op een meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving in beleid en regelgeving, ruimte voor maatwerk bij nieuwe initiatieven, burgerparticipatie en verbeteren van de dienstverlening.

Het uitstel van de inwerkingtreding van de wet is reden geweest strategie en planning van de implementatie bij te stellen (raadsbrief 30 juni 2020). In feite kende de strategie een knip, eerst de 'letter' van de wet invoeren daarna de 'geest' van de wet. Deze strategie was mede ingegeven door de beperkte tijd tot 2021. Met het uitstel ontstaat er ruimte voor meer samenhang tussen beide. Meer gelegenheid om te oefenen en te verbeteren en zo direct een kwaliteitswinst te bereiken. Meer tijd om een grotere groep te betrekken bij de implementatie, waarmee de overgang naar de Omgevingswet geleidelijker kan plaatsvinden. Meer ruimte ook om de ambities al gelijk een volwaardige positie te geven, zodat er op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt ook daadwerkelijk een stap voorwaarts is gemaakt.

Deze bijstelling van de strategie is vertaald naar een aangepaste planning. Dit in de vorm van een routekaart (bijlage bij genoemde raadsbrief). De kaart geeft op hoofdlijnen de stappen die gezet gaan worden tot 2022.

--	--

Vooruitblik	De implementatie van de Ow in Elburg wordt ingestoken vanuit het stelsel van de Ow in zijn geheel. Dit stelsel is opgebouwd vanuit de beleidscyclus: beleidsvorming – beleidsdoorwerking – uitvoering – terugkoppeling. Lokale doelen als verbeteren van de dienstverlening en burgerparticipatie vormen de thema's aan de hand waarvan de vier onderdelen binnen de beleidscyclus in Elburg ingevuld worden. Dit in combinatie met de bovengenoemde vier verbeterdoelen van de wet. Vanuit deze onderdelen geven het implementatieprogramma en de routekaart het beoogde eindresultaat, een planning en de fasegewijs te nemen stappen tot 2022. De routekaart duidt de betrokkenheid van college en raad tijdens de implementatie. De kaart geeft de momenten aan waarop college en raad geïnformeerd of geconsulteerd worden of om een besluit wordt gevraagd. In de tweede helft van 2021 worden meerdere voorstellen voor specifieke onderwerpen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, o.a. over het adviesrecht van de raad bij omgevingsvergunningen, participatie en de legesverordening. Voornemen is in het tweede kwartaal een notitie voor te leggen welke richting geeft aan hoe onder de Omgevingswet om te gaan met de omgevingsvisie. Dit in vervolg op de gehouden sessies met college en raad over dit onderwerp. Ook bij de verdere implementatie wordt in NEO-verband waar mogelijk samengewerkt. Er zal op uitvoeringsniveau bij (deel)opgaven de samenwerking worden gezocht.
--------------------	--

Mijlpalen / Planning			
Omschrijving	Gepland	Verwacht	Toelichting
Mijlpaal: Bestuur en organisatie werken op 1-1-2022 conform de eisen die de Ow stelt. Dit op een integrale, participatieve en dienstverlenende wijze. Vanaf 2022: uitvoering en doorontwikkeling Ow in Elburg	Maart 2021	1-1-2022	Het implementatieprogramma en de routekaart geven fasegewijs de stappen tot 1-1-2022.

Risico's	Het implementatieprogramma beschrijft een aantal risico's. De Ow is nog in ontwikkeling. Er komt steeds meer duidelijkheid, maar het blijft een complex en daarmee onzeker traject. De in het programma aangegeven risico's zijn nog niet weggenomen. Belangrijke risico's zijn de ontwikkeling van het DSO, de invoeringskosten en structurele financiële effecten en de capaciteit die nodig is om binnen de planning de implementatie uit te voeren.
-----------------	---

	Met de Ow wordt vol ingezet op digitalisering, o.a. om de dienstverlening te verbeteren. Dit krijgt vorm met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is nog in ontwikkeling. Duidelijk is wel dat (ook) dit thema een grote opgave bij de gemeente neerlegt en onzekerheden meebrengt, onder meer over de tijdige beschikbaarheid en kosten. Het implementatietraject is en blijft intensief. Ervaring tot nu toe is dat de belasting op de ambtelijke organisatie groot is. Een goede implementatie vraagt ook tijd en capaciteit van externe partijen. Landelijk is er nog geen volledig en helder zicht op de structurele financiële effecten van de Ow voor gemeenten. Een interbestuurlijk landelijk onderzoek naar de effecten van de stelselwijziging op macro niveau moet nog worden afgerond worden. Mogelijk geeft deze aanknopingspunten voor de effecten voor Elburg. November 2019 is door de raad een krediet beschikbaar gesteld voor de periode tot 2021, gebaseerd op de oorspronkelijke strategie en planning van de implementatie van de Ow in Elburg. In het implementatieprogramma is al aangegeven dat de invoeringskosten van de wet erg onzeker zijn. Omdat het uitstel van de Omgevingswet ook gevolgen heeft voor de kosten van de implementatie van de Ow in Elburg is in december 2020 een aanvullend krediet verleend voor de implementatie tot 1 januari 2022.
--	--

Budget			
Beschikbaar	Gebruikt	Restant	Toelichting
€ 1.249.000	€ 1.074.000	€ 175.000	In de periode 2016 tot mei 2020 is € 515.000 uitgegeven en voor € 372.000 verplichtingen aangegaan. In de periode 2016 – 2018 is krediet beschikbaar gesteld met een totaalbedrag van € 250.000. Vanaf 2018 staat er structureel € 25.000. in de begroting voor de uitvoeringskosten Ow. Januari 2019 is een krediet beschikbaar gesteld van € 480.000 (waarin de structurele bijdrage is verdisconteerd). Op 18 november 2019 is een aanvullend krediet beschikbaar gesteld van € 438.000. December 2020 is een aanvullend krediet verstrekt van € 56.000.

Beslispunten	Raad: het implementatieprogramma en de routekaart (met een geactualiseerde fasering en planning) gaat in op de betrokkenheid van de raad bij de implementatie en de in dat kader benodigde besluitvorming. De raads werkgroep Ow blijft betrokken bij de invoering van de Ow.
---------------------	--

Communicatie	Stuurgroep: vergadert maandelijks Raads werkgroep: vergadert maandelijks Een communicatietraject, met aandacht voor burgers en organisatie, vormt onderdeel van het implementatieprogramma.
---------------------	--

Projectstatus

De invoering van zo'n groot en complex traject als de Ow brengt onzekerheden met zich mee, wat risico geeft op knelpunten. Op dit moment is Elburg nog steeds voldoende op koers.